

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Emigrantlitteraturen (1872)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 126. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359533808/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

fordi den er stor uden Rædsel og dejlig uden romantiske Taager og uden Alfespøgeri. Jeg forstod først nu ret Malere som Claude Lorrain og Poussin, forstod at deres klassiske Kunst svarer til en klassisk Natur, og forstod ved Modsætningen endnu dybere et Værk som Rembrandts Radering *De tre Træer*, der staar som besjælede Væsener, som nordiske Personligheder i den stride Regn paa den sunpede Mark. Jeg forstod, hvor naturligt det er, at et Land som dette ikke har frembragt en Shakespeare eller trængt til en Shakespeare, fordi Naturen selv her har paataget sig det Hverv, som Digterne maa udfylde i Norden. Poesi af den dybe, sjæleforskende Art er som kunstig Varme en Livsfornødenhed hvor Naturen er umild. Henede har Poesien, lige fra Homer til Ariosto, kunnet nøjes med at være et Spejl, klart, simpelt og uden Fordobling, af den klare Natur. Den har ikke stræbt ned i Menneskehjertets Afgrunde. Den har ikke stræbt i Dybder og Huler at finde de Ædelstene, som Aladdin søgte, som Shakespeare fandt, men som Solguden her med fulde Hænder kaster ud over Jordens Overflade.

Corinna eller Italien er Fru de Staëls ypperste Fortælling. I denne paradisiske Natur oplodes hendes Øjne for Naturen. Hun foretrak ikke mere sin Rendesten i Paris for Nemisøen. Og her i dette Land, hvor paa saa mangt et Sted, f. Eks. paa Forum, en Kvadratalen har en større Historie end hele det russiske Rige, her oplodes hendes moderne, oprørske og tungsindige Sjæl for Historien, for Antiken med dens simple og strenge Ro. Her endelig i Rom, der er som Europas Fremmedherberg, gik de forskellige Nationers Ejendommeligheder og Ensidigheder fuldstændig op for hende. Igennem hende blev hendes Folk sig for første Gang bevidst med dets Særegenhed og dets Begrænsning. Thi i hendes Bog møder England, Frankrig og Italien hinanden og forstaaes — ikke indbyrdes, men af Forfatterinden og af hendes Heltinde Corinna, der er halvt Englænderinde og halvt italiensk. Corinna staar i Digtkunstens Verden som et Varsel om hvad Elisabeth Browning blev i den virkelige Verden. Man mindes *Corinna*, naar man paa det Hus i Florents, hvor Fru Browning boede, læser den italienske Indskrift: Her boede Elisabeth Barrett Browning, der med sine Digte knyttede et gyldent Baand mellem England og Italien.

Bogens Handling er denne: En ung Englænder, Oswald Lord Nelvil, der lige har mistet sin Fader, hvem han elskede over Alt

paa Jorden og hvis Død har forstemt ham saa meget dybere, som han bebrejder sig i de sidste Aar at have voldt Faderen Sorg, rejser til Italien for at søge Adspredelse. Han ankommer til Rom, netop som Digterinden Corinna føres i Triumf til Capitolium, og skønt offentlig Optræden og offentlige Triumfer ikke stemmer overens med hans Ideal af Kvindelighed, bliver han snart heftigt indtagen og efterhaanden lidenskabeligt forelsket i den ligesaa utvungent naturlige som aandfulde Corinna. Men medens Samlivet med hende aabner hans Øjne for alle hendes skønne og sjældne Egenskaber, bevarer han ligefuldt sin Frygt for at hun ikke egner sig til at blive en fornem Englænders Hustru. Han finder ikke i Corinna den svage, frygtsomme Kvinde, der ingen Mening har om Noget undtagen sine Pligter og sine Følelser, som han i England, hvor de huslige Dyder udgør Kvindernes Hæder og Lykke, gerne vilde finde i sin Brud. Han gør sig især sygelige Skrupler med Hensyn til det Spørgsmaal, om hans afdøde Fader vilde have ønsket sig en Svigerdatter som Corinna, et Spørgsmaal, som han stedse mere indser at han maa besvare med Nej.

Corinna, hvis Kærlighed er langt dybere og fuldere end hans, som ængstes ved hans Vaklen og som frygter for at han pludselig skal rejse bort fra Italien, stræber at holde ham tilbage ved at vække hans Interesse for Landets Minder, dets Kunst, Poesi og Musik. Oswald er især urolig over det Gaadefulde i Corinnas Liv; Ingen kender hendes rette Navn eller hendes Afstamning; hun taler mange Sprog; hun har ingen Slægtninge; han frygter, at en eller anden Forseelse har stødt hende ud i Verden alene. Corinna er i Virkeligheden en Englænders og en Romerindes Datter, og da hendes Fader har giftet sig for anden Gang i England, har hun tilbragt sin Opvækst under sin Stedmoders Øjne i en lille spidsborgerlig engelsk Provinsby. Men marret af al den Smaalighed og Tvang, under hvilken hendes Aand blev kuet, har hun efter sin Faders Død forladt England og har i Italien levet et uafhængigt om end aldeles ulasteligt Liv som Digterinde. Hun véd, at hendes og Oswalds Familie har kendt hinanden, at Oswalds Fader har vræget hende som Svigerdatter og at en Forbindelse ønskes tilvejebragt mellem Oswald og hendes egen yngre Søster Lucile. Ved denne just ikke utvungne eller sandsynlige Forvikling vindes et Paaskud til Beskrivelse af Italien. Saa ofte Oswald trænger ind paa hende